

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1757

av **Maria Abrahamsson (M)**

Ompröva skyddet för tobaksförpackningar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör övervägas att utdefiniera produktinformation, varningstexter och liknande information från tryckfrihetsförordningens tillämpningsområde och därmed lösa upp det formella grundlagssambandet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den svenska tryckfrihetsförordningen (TF) fyllde i fjol 250 år. TF är unik i världen och det på mer än ett sätt. Ett exempel är att tobakspaket, snusdosor och andra produktförpackningar liksom varningstexter och liknande information på produkterna enligt TF är att betrakta som tryckta skrifter och därför skyddas av svensk grundlag.

Varje inskränkning av t ex tobaksproducenternas rätt att uttrycka sig i text på förpackningarna betraktas som en inskränkning av den grundlagsskyddade tryckfriheten. Inskränkningen anses tillåten att göra i vanlig lag endast om den går att förena med vissa krav som har ställts upp i tolkningen av TF, såsom att högst 65 procent av en tobaksförpackning får tas i anspråk för varningar om tobakens skadeverkningar. I annat fall krävs att TF ändras enligt den tidskrävande procedur som gäller för grundlagsändringar.

Det svenska särdraget orsakar problem när det gäller Sveriges förhållande till EU. I unionens gemensamma förhandlingsarbete har Sverige svårt att med full styrka göra sina sakliga synpunkter gällande. Detta eftersom svenska regeringar av hänsyn till TF måste lägga kraft i förhandlingarna på att försvara den svenska tryckfrihetsförordningens skydd för t ex cigarettpaketet.

Det tär på Sveriges utrymme för nationella förhandlingsframgångar i EU om vi måste använda en del av detta utrymme för att hävda detaljer i TF som de övriga medlemsstaterna har liten förståelse för. Förslag inom EU som Sverige av folkhälso- eller andra sakliga skäl skulle vilja ställa sig bakom kan den svenska regeringen i stället vara tvungen att bekämpa, just på grund av det formella grundlagssambandet med TF.

Om förpackningar, varningstexter och liknande inte räknades som tryckta skrifter i TF:s mening skulle dessa svårigheter inte finnas. Möjligheten bör därför övervägas att helt utdefiniera produktinformation, varningstexter och liknande information från TF:s tillämpningsområde och därmed lösa upp det formella grundlagssambandet.

Det bör betonas att en utdefiniering av förpackningar med mera från TF inte innebär att producenter av tobak, livsmedel, läkemedel och liknande kommer att sakna ett rättsligt skydd för sina möjligheter att själva utforma sina förpackningar, endast att skyddet inte längre kommer att finnas i TF. Producenterna kommer fortfarande att åtnjuta rättsordningens skydd enligt de grundläggande bestämmelserna om åsiktsfrihet med mera som finns i regeringsformen, Europakonventionen och EU:s rättighetsstadga.

Maria Abrahamsson (M)